

חוגינו

גליון כ"ט

פרשת

שמות

תשפ"ד

יו"ל ע"י צעירי חוג חתם סופר זכרון מאיר ב"ב

זמני התפילות לשבת

שחרית.....7:30

מנחה גדולה.....12:30

מנחה קטנה.....4:18

מעריב מוצ"ש.....5:30

זמני התפילות לחול

שחרית.....7:00

מנחה.....4:43

שיעור משנה ברורה

מעריב.....5:23

יו"כ קטן ביום ד'.....4:20

שחרית ר"ח.....6:45

בר"ח אין אומרם סליחות

וימררו את חייהם בעבודה קשה בחומר ובלבנים ובכל עבודה בשדה את כל עבודתם אשר עבדו בהם בפרך [א,יד]

הקשה רבינו הכתב סופר [אשר יומא דהלולא דיליה חל בשבוע זה] מדוע האריכה תורה בפרטי העבודות, היה די באמרו 'וימררו חייהם בעבודה קשה', וגם מה שמסיים 'את כל עבודתם אשר עבדו בהם בפרך' שלא לצורך לכאורה. ומתוך דהנה כל ההתחלות קשות ומי שלא רגיל לעבוד עבודה, מאד יקשה עליו וישבר גופו, ומ"מ ברבות הימים יתרגל ולא יקשה עליו כל כך דההרגל נעשה טבע, ואם כן בודאי היה קשה מאד לישראל כשהתחילו להשתעבד בהם כי לא הורגלו בזה, אבל ברבות הימים היה להם להתרגל, אבל מצרים שרצו למרר חייהם תמיד התחכמו לשנותם ולהחליפם ממלאכה למלאכה, כשעבדו בחומר והתרגלו לזה החליפום לעשות בלבנים ואלו שעבדו בלבנים והורגלו במלאכה זו החליפו באחרת, וכן עשו בעבודה בשדה כדרך הזה, כדי שתמיד יוקשה עליהם ויתחילו מחדש מלאכת עבודה שלא הורגלו בה ויהיו קצים בחייהם תמיד. ובוזה יתבאר הפסוק כמין חומר 'וימררו את חייהם בעבודה קשה בחומר ובלבנים ובכל עבודה בשדה' באלו המלאכות עבדו בהם ע"י שהחליפום מדי פעם מעבודה לעבודה, 'את כל עבודתם אשר עבדו בהם בפרך' שע"ז כל עבודתם שעבדו בהם לא היה קל להם ע"י הרגל, רק היה בפרך.

פרק מתולדותיו של מייסד חוגינו הר"ר יששכר בנדיקט זצ"ל – גלב"ע כ"ז טבת תשכ"ז

הגרעין הראשון לחוג חתם סופר בארצנו שהתפתח כשהתגברה העליה ארצה. בשנים אלו פעל רבות למען קדושת השבת בעיר, וארגן הפגנות נגד שרות הסעות מת"א ליפו בשבתות, ופעם אף נעצר על כך. ברשות המשפחה ישנו מכתב ששלח לו אז רבו מרן מהרי"ץ וכתב לו 'אשריך שנתפסת על השבת'. בסביבות שנת תרצ"ה עבר לב"ב, ונתקרב ביותר למרן החזו"א שהעריכו מאד. גם בב"ב עמד על משמר השבת והיה מראשונים לשמור בכביש השחור שלא יכנסו לעיר מחללי שבת עד ליסוד המשטרה המתנדבת. בשנת תרצ"ז נישא לבת הר"ר אשר נגל ז"ל מחשובי קהילת וערבוי, ויחד עם רעייתו חזר לארץ והקימו את ביתם בת"א, כאשר בדירתו הקטנה בת שני החדרים ארגן כל בוקר שיעור תורה ותפילת שחרית לחברי חוג חת"ס, כאשר הם צריכים לקום לפנות בוקר ולקפל הכל למרפסת. עם לידת בנו הבכור אמר כי אי אפשר לגדל ילדים בדרך המסורה בת"א ועבר לגור בגבעת רוקח בב"ב, שם יסד את חוג חת"ס שהתחיל כשיעור ותפילה בבית רב העיר הגר"י לנדא זצ"ל, וכשהתפתחה הקהילה שכרו בדמי מפתח בית ברח' קאליש. עם התפתחות הקהילה בנו בהמשך את המבנה הנוכחי בו נמצאת הקהילה. בהמשך עבר ר' ישכר לזכרון מאיר ולקראת ר"ה תש"ט עם התרחבות הישוב שם, פתח את ביתו והקדיש חדר ויסד בו את קהילתנו. כשנוסד הת"ת דקהילתנו גם הוא החל בחדר זה. כמה מחברי הקהילה סיפרו כי הצטרפו לקהילה אחרי שפגשם והשפיע עליהם לבא ולהתפלל כמנהג אבותיהם. כשבע שנים היתה הקהילה חלק בלתי נפרד מביתו עד לבניית בנין הקבע בשנת תשט"ז. בשנה זו יסד ר' יששכר ישיבה קטנה עבור בני הקהילה, כשבהמלצת הרב מפוניבז' הביא את הגאון ר' נפתלי נבנצל והגר"נ קרליץ זצ"ל לשמש כמגידי שיעור. דמותו היוותה סמל ודוגמא בקהילה איך נראה יהודי עובד ה', רבים נזכרים בערגה בתפילותיו מלאות הרגש כשהיה משתפך לפני קונו בהיותו ש"ץ בימים הנוראים, ובתפילותיו בדמעות והתרגשות כל השנה. האיר פנים לכל אחד ובפרט לצעירים וילדים אותם דאג לקרב באופן מיוחד. המשך בעמוד גב

מחשובי ונכבדי פרשבורג היה הר"ר אליעזר שלמה בנדיקט בנו של ר' יעקב גרשון זצ"ל מתלמידי המובהקים של רבנו הכתב סופר זי"ע ונינו של רבנו הגאון ר' משה מרדכי בנעט אב"ד שטאמפפערן. ר' אליעזר שלמה היה ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, ושימש כגבאי יראת שמים בת"ת 'יסודי התורה' בעיר שלא על מנת לקבל פרס, תפילותיו הנרגשות בדמעות שליש היו לשם דבר עד שאמרו עליו כי תפילת מנחה ביום חול שלו היא כתפילת נעילה של אחרים. הג"ר בנימין חיים שטיינר זצ"ל סיפר כי תמך בעניים בסתר כאשר היה משלם חובותיהם לחנויות והם המשיכו לקנות מבלי לדעת מי העוזר להם. השכם בבוקר בא עם כל ילדיו לתפילה בביהכ"נ וגם הקור העז והשלג לא עצרוהו. [הר"ר יצחק לייב סופר ז"ל בן מרן הדעת סופר סיפר כי כל בוקר היתה אמו מעירה אותו באמרה ר' אליעזר שלמה ובניו כבר בדרך לביהכ"נ...]. בבית גדול זה גדל בנו הר"ר יששכר שספג מלא חופניים תורה ויראה בחינוכו המיוחד והבלתי מתפשר של אביו. למד בת"ת 'יסודי התורה' בעיר, ובישיבה קטנה למד בטירנוני ואח"כ למד אצל הגה"ק ר' יהושע בוקסבוים הי"ד בגאלאנטא. אחרי זה הלך ללמוד אצל רבו המובהק רבנו מהרי"ץ דושנסקיא בחוסט, אליו נתקרב במיוחד ובו דבק כל חייו, וכפני התלמיד לרב כך היו פני הרב לתלמידו שחיבבו באופן מיוחד. בפרשבורג פעל אז ארגון נוער בשם 'פרחי אגו"י' שם שימש ר' יששכר כמדריך בבחורות, והשריש בחניכיו אהבת תורה וירא"ש. גם כעבור עשרות שנים עוד נשתמרו אצלם הנהגות טובות שהרגילים בהם. בשנת תרצ"ג עקב חובת הגיוס לצבא ובעקבות עלייתו של רבו מהרי"ץ לכהן פאר כמרא דארעא קדישא עלה גם ר' יששכר לירושלים. תקופה אח"כ נתיישב בת"א. בתקופה זו אירגן שעורי תורה מדי ערב ב'מועדון אגו"י' עבור צעירים שעבדו כל היום ובערב נתנסו ללימוד יחד. לימים סיפר כי אלו שהצטרפו ללימוד נשארו איתנים ביהדותם אולם אלו שלא מצאו זמן ללימוד נסחפו ברוח הימים ההם. בהמשך נפרד עם קבוצה מידידיו ועשו יחד שיעורים ותפילות כמסורת אבותינו, וכך בעצם נוסד

ידיעות החוג

מתוך "ידיעות החוג" משנת תשי"ז

בהוצאת: האחד הארצי של חוגי חתם סופר
תל-אביב, ת. ד. 570 פנימי — לחברי החוג

רבנו משה שיק מברעזאווה בעל "מהר"ם שיק" ז"ע

לרגלי יובל ההילולא. נפטר בא' שבט תרל"ט

אושרת בהתרגשות של שמחה והתייפחות של בכי. והאלמנה לא שמה לב שבנה הצדיק מהזיק ציגארע. ניכרו פניה מהציגארע ותייפח הצדקת. בני רבי משה ה' כדאי! היה כדאי!

עודנו בנערותו כל התנהגותו במתינות יתירה וביהירות החשבות שרק גדולי צדיקים כמוהו יכולים להשיג. והרבה הלכות בזקנותו הוא מתחזק מהתנהגותו בימי בהרות. האב"ד מפרויקרכן שלחוהו אל בית מדרשו של קדוש ה' הח"ס לפרסבורג. צעיר לימים נתעלה רבנו הקדוש להיות מוכשר משומעי שעורו בקדש בבימדר' של קדושי ה' הח"ס.

דרכו בקדש של קדוש ה' הח"ס ה' אחרי כל תפלה בביהכ"נ הגדול לחזור לבית המדרש של הישיבה ולר' מר ח"ת בפניהם. והיה היום עבר בשעור—שטובען אחד מחכמי פולין שקראוהו "שם פוללאק". בעח"ס קרבוהו אליו. והיה פלפול עצום בין התלמידים וחכמי הישיבה. רבי משה הצעיר אמר גם את סברתו אחרי התעמקות ועיון וקולו כנער — לא שמו לב לדבריו. אמנם קדוש ה' הח"ס הכיר את הנער וייסבו דברי הנער בעיניו. ויקרא בעח"ס את הבחור והיה מאוכלל שולחן המלך קדוש ה' הח"ס בשבתות ויו"ט — ובוה נתקדש מרנא בעל מהר"ם שיק — בקדושה לעתיד לבוא. כל מה לוכות קדשן נשתרשו עמוק עמוק בלב התלמיד הסוסג ושואב. כל דבר שיצא מפי רבו רשם לו. וחזר על כל הידוש ששמע באתר דנפקין וקוקין דנהוריה בעח"ס — דברים כהווייתן. שמש את רבו בקדושה ופרישות יתירה לא השאיר דבר גדול או קטן — וכן ציווה האיש בעל מהר"ם שיק ז"ע לבנו שמת על פני אביו הגדול מו"ה אהרן חיים ז"ל כאשר שלחו אל רבו הכהן הגדול רבנו מנחם פרוסטיץ זצ"ל אב"ד ור"מ צעהלים לשקד על דלתותיו — לרשום כל שמעת רבו ולעקוב בעינים פקוחות על תהלכות רבו.

אחרי התונתו התבודד רבנו וישב לו בעולמו של ד"א הלכה. כך נתעלה ועודנו יונק ושואב דולה ומש"קה תרת רבו. וישימהו קדוש ה' הח"ס לרב ביערגען הסמוך לפ"ב המעטרת. שם הרחיב את ישיבתו. פעם בשעת שעורו לתלמידים נכנס קדוש ה' הח"ס לבית מדרשו. רגיל ה' הח"ס להיות ביערגען להבריא את גופו הקדוש. זכתה יערגען שמאות תשובות והידושי דאורייתא מידי משה ספרא רבן של ישראל במקומה. אך רבנו בעל מהר"ם שיק ה' שקוע בראשו וגופו בלמוד השעור ולא הרגיש ברבו הקדוש. אכן תלמידי כחורי הישיבה התלחשו ופניהם נשתנו הכין רבם — וישא עיניו וירא את קדוש ה' הח"ס יושב ומקשיב לשעורו. רץ בעל מהר"ם שיק להשיב את רבו הקדוש על מקומו. אכן קדוש ה' הח"ס סרב היות כי יש למהר"ם שיק דין מרא דאתרא ועליו לנהוג את צויר אותו. התלמיד הנאמן קיבל את צויר רבו הגדול אכן מה לעשות בפני קדוש ה' הח"ס לומר שעורים —

יהדות אונגרן נתברכה בזמנו באנשים בעלי מעוף מיוחד, בתכונות מיוחדות, אשר הודות להן ניצלה יהדות אונגרן מגזרת שמד ר"ל. אחד מפלאי גאוני וצדיקי הזמן ה' רבנו הקדוש בעל מהר"ם שיק ז"ע.

מעולם איש תמים והתנהגותו בתמימות וקדושה נפלאה, בצינעא יתירה, בדברים מעטים. עצור אל בית מדרשו ואל תורתו ועבודתו, והדר אל תוך תוכו של היים המזרים לו ורחוקים ממנו כל כך והלאה. "מלמד שהמקום גורם" נתקים במלואו בעיירה קטנה ברעזאווה. אנשים ה' בה מעולם כעס ומהם יצאו מאירו עולם שהאירו עולם בתורתם וצדקתם. רבנו יודא גרינוולד ז"ע, רבנו מרדכי ליב ווינקלר אב"ד באדע ז"ע אנשים סוחרים ת"ת מופלגים רבי צבי פרידמן ז"ל וכו' ר' אברהם מברעזאווה ועוד ועוד ואבהוהן דכולהון רבנו הקדוש בעל מהר"ם שיק ז"ע יתום מאביו הלך עוד בימי נעוריו לשבוע תורה מפי דורו הגאון רבי יצחק שייסבורג אב"ד בפרויקרכן. רבו ראשון זה מסר לו את הכשרו לקבל סהרה ותורה. בדרך הזירה מפר"ק עבר את ווערבא נכנס לרבנו העצום בעל שערי תורה ז"ע — הלה תהה על קנקנו ומצא בו את שאהבה נפשו — ואמר לו, זע לערגען ווירקליך גוט" — ויתן לו ציגארע ארוכה להצטינות. כבוד גדול נתכבד הכחור הצעיר ובדרכו רגלי עשן הציגררע. אנשים עוברי דרך הגידו לאמו הצדקת כי בנה האברך חזר משיבתו דרך ווערבא. והצא לקר ראתו — האם השמחה — ורבנו הצעיר שקיע במחשי בותיו. לא הלה ולא הרגיש בה. ותחבקהו האם המי

התחיל לומר דברים על הסוגיא שלמד — ששמעם מפי רבו כבידם נתינתן. ויגש קדוש ה' הח"ס ויאמר לו ידעת בני — הרבה כבר נשתכחו ממני. ולא עבר יום מאז שעבר בעל מהר"ם שיק את סף השעור — שטובען עד יום הסתלקותו שלא היה מזכיר את כבוד קדוש ה' הח"ס.

אם יערגען היתה קהילה קטנה ואנשים בה מעט אבל שמה יצא למרחקים — רבה שלה למרחקים את תורתו וקדושתו ובעיקר עיניו משוטטות בכל השתלי שלות החיים היומיים — ומן הדברים הנפלאים אשר סוד ה' ליראיו כמוס לזה — איך ידע הצדיק הקדוש את מהלכי החיים מד"א של הלכה מבימדי"ש של הע"י יורה קטנה — ידע כל הנעשה מסביב — והריק הציו למשחיתים כרם ה' וקרא בחזקה לחוק ברכים כושלות, אמץ ידים רפות לתורת ה' ואמונת ה'. דבריו נתקבלו באימה בקרוב וברחוק. וישב לו המרא דתלמודא שנים על שנים ביערגען.

הגאון עטרת הזמן חד מהכימי דיודאי רבנו שם" עון סופר זי"ע רעו ואהובו מפ"ב — הסס לקבל כתר הרבנות כל זמן שרבנו ההסיד רבי משה שיק יושב במצור ובמצוק בכפר גידח.

הבוצינא דנהורא הקדוש רבנו רבי שמעלקע סלושר זצ"ל בעל צרור חיים עזב את היסט וילך לו-לסליש. ויקחו קהל ה' היסט את צפורת התפארה מרא דכולי בני לרב ואב"ד. למרות שידעו כי בעל מהר"ם שיק חד מתקיפי דארעא שומר אמונים על כל דבר ודבר שראה מרבו בשח"ס. והם היו רגילים לדרך החסידות ובמנהגייהם.

אכן ידעו שכח קדושתו ופרישתו וגדולתו בתורה הוא כחד מקמאי.

ואנשי היס"ד ברב היסד"א. אך בא רבנו הגדול ויתאספו לחיסד מאות תלמידים. כל הגליל האירה מאור תורתו וקדושתו. בין גדולי תלמידי רבנו בעל מהר"ם שיק זי"ע; בעל חתן סופר אב"ד מטרוסדורף רבנו שמואי עהרענפהלד, הגאון רבנו זלמן שפיצר רב של שיפטיהל ווינא. בעל פקון שלמה, רבינו זוסמן סופר אב"ד פאקש בעל ילקוט אליעזר, הגאון רב וואלף סופר ז"ל רב דחברה ש"ס בודאפט בעל חליפות בנימין הגאון מניר"מאדע רבי שמואי בראך ז"ל, הגאון האדיר רבי אליעזר דייטש זי"ע אב"ד בונהרט בעל תבואות השדה, הגאון רבנו שאול בראך אב"ד קאטוי בעל שאול שאל ומשמרת אלעזר זי"ע ועוד ועוד.

תקופה מזהירה מהווה מלחמתו הקדש נגד משחיתי כרם ה', המתבוללים למיניהם. מה שהתחיל רבו הק' הח"ס ז"ל, המשיך ראש תלמידיו, הזקן והארי שבי הבורה רבינו מהר"ם שיק ז"ל.

עם גדולי זמנו. בעל הכתב סופר, מהר"ם אש, גורן דוד, דברי ירחייהו צרור חיים, תשובת מהר"א יצ" אה רבינו ליפשיץ והסתהק בהקונגרס הידוע. ובין גברא לגברא ישב רבינו וענה הלכה לאלפי שואלים, ומחוק נבוכי הזמן.

פרק שלם אפשר לכתוב ולספר ממלחמתם זו. שנתיימה עם נצחונם הגדול. תלמידי רבינו ובראשם

הגאון רבינו ר' זלמן שפיצר זי"ע הלכו בעקבותיו במלחמה. וקראו עצרה בוינא וקדשו את השם ברבים בהעזבם עם אנשים בכתי מספר אבל רב באיכותם את הקהלה וייסדו בחדר קטן את עדת השיפשוהל, שבמשך הזמן התפתחה לקהלה קדושה לשם ולתפארת. כן יצאו תלמידי בעל מהר"ם שיק בכל אתר ואתר ולא נחו ולא שקטו שכי המטרה הקדושה נגד עיניהם עלו והצליחו בתורה וזכו לראות שכר עמל ידיהם בברכת ה'.

ידידות עזו היתה בין מהר"ם שיק ובין הגאון הצדיק בעל ייטיב לב אב"ד סיגט זצ"ל וכן עם הגאון האדיר רבנו אברהם יהא הכהן זצ"ל בעל קול אריה אב"ד בערעגסאס זה — באדע.

עד אשכנז יצאו היצי רב האי גאון בעל מהר"ם שיק בקנאת ה' פנה אל אב"ד וורצבורג מאוני אש" כנו רבי זעקיל באמבערגער זצ"ל וידבר על לבו לע" מוד במערכה מול מהר"ם הקדוש בטמאם את נפשות בדרעותיהם העכורות. והכל בלשון חיבה ועונה יתיר רה וכן לגאון מפורסם ואריך בדורו הוא יוצא קשות על שמסיר אונו מסביב ולקבל תקנות מלאות של האורכה.

התנא דבי נשיאה ה"י הרב הגאון רבי יעקב פרא" גער זצ"ל אב"ד אדא בעל שאילת יעקב. חיבה יתירה נודעת מהחזון הגדול ליהי הצדיק עד שקראוהו רב אדא בר אהבה. הרבה תורה נזרקה מפי הארי לחתנא בעל שאילת יעקב.

עמודי עולם תורה ועבודה וגמילות חסדים — נתחזקו על ידי רבנו הקדוש זי"ע לדורות עד היום הזה. ספרי דבי רב הם באירי עינים להלכה ולמע" שה — ושיטתו הבהירה היא הרוח היים של עם ישראל.

בתשובותיו היו תמיד לפני עיניו תורותיו של רבו הח"ס ז"ל, דעת רבו היתה קדוש בעיניו ומעל כל בקורת. וכשראה שרוצים לחלוק על דעת רבו, מיהר להגנתו ובירר עם ראיות צדקת שיטתו. כדאי לציין מעין זו את תשובתו בחלק אריה סימן מ"ג בנוגע שר נוי נוסחי התפלות. שרבי הח"ס ז"ל לא הרשה לש" נית ולעבור מנוסח אשכנז לנוסח ספרד. ובתשובות דברי חיים הגאון מסאנז זי"ע חולק ע"ו, ומביא ראיות נגד הח"ס ז"ל. וע"ז כותב הוא:

...אין אנכי כדאי להסתייע, ורק כיון שנראה מתוך דבריך שדברי מרן הגאון הח"ס זצ"ל מוקשים ומופ" רכים ונחבטלו דבריו מסך הראיות האלו (של הגאון מסאנז זצ"ל) ולזאת מצאתי עצמי מחוייב לבאר הדי בריס. כי כל דבריו נאמרים באמת ובמישור... ומבאר באריכות ששיבת רבו נכונה, ומסיים שם "...כ"ז כתבתי לברך לך שמרן הגאון זצ"ל לא טעה ח"ו ולא הביאו שום סתירה כנגדו".

כל ספריו מלאים מנאברי רבו הק' וכמעט שאין תשובה שלא יזכירנו. אין לתאר את אהבתו לרבו ונפש התלמיד קשורה בכ"ס בנפש רבו. קדוש ה' הח"ס ז"ל.

זכותו יגן עלינו!

ה ז מ נ ה

במוצ"ק ס' בא בשעה 7.30 תתקיים א"ה בחוג ח"ס בני ברק מסכת מלות דמלכה בה ירצה

הרה"ג ר' מרדכי יפה שלזינגר שליט"א

על הנושא: המהר"ם שיק זי"ע

(אשר יומא דהילולא הוא בר"ח שבט).

החנה לה

הקהל הנכבד מחמן

קהילת וערבו ורבותיה - פרק אחרון

כשעלה רבי חיים צבי מנהימיר זצ"ל על כסא הרבנות באונגוואר מינוו הטפסר הגדול מדברנא דאומתיה הגאון ר' קופיל רייך זצ"ל לאב"ד וערבו. מענין לקרוא את מכתב ברכה של רבו הכתב סופר זצ"ל אליו, לעת התמנותו לווערבו, באיזה חיבה הוא מדבר אליו ואיך הוא מורה לו דרך הרבנות (נדפס באגרות סופרים). הרב הגאון ר' קופיל תלמיד נאמן לרבו המובהק בעל כתב סופר זי"ע עמד לימין רבו הגדול בשעה שמרן הכתב סופר עמד ללחום נגד מהרסי הדת באונגרן וקרא מלחמה גלויה למחריבי ומהרסי כרם ה' צבאו'. בווערבו היו כאלה שעמדו מן הצד ואמרו לא להתערב ולא לצאת השערה למלחמת הגבורים. כנס האב"ד הגאון ר' קופיל רייך את כל אנשי עדתו ואמר בין שאר הדברים מתוך להבת אש, בקהלה שאינה אורטודקסית ושאינה עומדת בגלוי לב לצד דורשי ה' ועושי רצונו אינו יכול להשאיר. ואם הקהלה לא תכנס ללשכת היראים והחרדים אני עוזב אותה למרות שאין לפני פרנסה אחרת ורחיים על צוארי, אבטח בצור ישראל, מתוך לחם צר ומים אתפרנס ואת מקומי אעזב. הרפים את ידיהם מלשמוע דעת קדושים רבותנו מאורי הגולה, שמעו הדבר יוצא מפי רבם הגדול - הזדרזו והעמידו עצמם בשורה של לוחמי ה' ופה אחד עמדה כל קהילת וערבו בשורה של היראים. משם יצא שם הגאון ר' קופיל למרחקים וקהילת היראים בבודפשט שמוהו לאב"ד שלהם ושם הוא נהיה למנהיג גדול לכל יראי ה' באונגרן.

ביתו היה פתוח לרוחה לכל אחד, וגם גדולי ישראל נהגו להתאכסן בו לתקופות. מסופר כי פעם היה אצלו למנוחה האדמו"ר משומרי אמונים וחסידיו ביקשו שיערוך להם טיש בחוגינו, חברי הקהילה דנו בכך והיו שהתנגדו מחשש שיהרסו ריהוט, כנשאל ר' יששכר לדעתו השיב כי הוא פתח להם את ביתו הפרטי, וכי לזה הוא יתנגד. נלב"ע בשם טוב בכ"ז טבת תשכ"ז, בהלוייתו הזכיר הגר"ש ואזנר מה שהתבטא עליו החזו"א כי מי שרוצה לצאת לעבוד זה רק אם יהיה בעל הבית כמו האחים בנדיקט, בניחום האבלים הגיע מרן הסטייפלר ואמר 'טוב שם משמן טוב אשרי מי שמת בשם טוב'. יצוין כי הסטייפלר כשנתפרסם לא הסכים לקבל תמיכה מאנשים ורק ממשפחתו הסכים באמרו כי הוא תמך בו בשנותיו הצעירות.

יהי זכרו ברוך

כאן הכל התחיל. ביתו של ר' ישכר בנדיקט ברח' האדמור מגור 26 בו פעלה הקהילה משנת תש"ט עד לבניית בנין הקבע בשנת תשט"ו

בווערבו מינו למלא מקומו של הראב"ד ר' ישראל קערט את יליד עירם תלמיד נאמן וקשור לרבו הגדול בעל כת"ס את הה"ג צדיק מפורסם רבי קופיל בלויא זצ"ל לדיין דמתא. חיבה יתרה נודעת מרבנו הכת"ס לתלמידו הרב הדיין הנ"ל. לעת זקנותו עבר הה"ג ר' קופיל בלויא לגור בווייטצען.

ניסן תשי"ז. ר' יששכר מלווה את רבו מרן הדעת סופר בביקורו בחוגינו, ר' ירמיה פלדמן מראה לרבנו את הרקימה של הת"ת על כיפתו של אחד הילדים, ור' יששכר מכסה בידו את ראש הילד...

זכרון הקהילות – המשך

פעם שהה הגאון ממנוקאטש בעל 'מנחת אלעזר' זצ"ל בפיטשיאן קרא בקול מר – וכי הנכם אתם יודעים שקרוב לכם יושב גאון אדיר והוא בבחינת ארון הקודש שכולל בקרבו כל הש"ס בסדר נפלא.

נחבא אל הכלים ישב הגאון בבית מדרשו וסבל יסוריו ולחם מלחמתה של תורה ביד תקיפה להרים קרנה ומאיר נתיב לתלמידיו ושומעי שעוריו. עד שהגורה האכזרית של צוררי ישראל ימ"ש הגיעה גם אל בית מדרשו. בקומה זקופה נאזר בגבורה עילאה עלה הגאון הזה על רכבת קדוש השם, ותרמילו על כתפו בטוח ומעודד, ועל שכמו רובצת כל תורת וערבו מימי הגאון ר' קופיל חריף ושל בעל שערי תורה זי"ע עד יומו האחרון של קהילת וערבו. וכך עלה ביום מר ונמהר י"ב תמוז הספר התורה הזה ספוג ביראה וקדושה עם הרבה מתלמידיו ובני קהילתו העתיקה. אלה שידעו לחיות כקדושים וגם למות כקדושים. זכר צדיקים לברכה!

במלחמת העולם הראשונה בחרו אנשי וערבו לראב"ד אחד מיחידי סגולה של גדולי אונגרן הגאון העצום רבי יצחק וייס זצ"ל הי"ד. הגאון הזה היה גאון בתורה וכמוהו גאון ביראה, גאון בבקיאות נפלאות. לפלא היה האיש הזה, דייקן נפלא ובעל סדר גדול מפורסם בבקיאותו הגאונית והרב גוונית אשר בהן הבהיל כל רואיו ושומעיו. ואין לך מקצוע שהגאון הזה לא שלט בו. המון המון כת"י על ענינים שונים, ספרים מסודרים בשו"ת, רשומים, באוגרפיים, אגדה לקוטים, אסף וחבר הגאון הנ"ל מתוך יסורים גדולים. ולמרות בריאותו הרופפת התאזר כגבור וענה לכל שואליו. שקדן יוצא מהכלל ויראתו וצדקתו הקודמות לבקיאותו על כל צעד ושעל. פלס ושקל כל דבר לפי דעת חוות תורה. אחיו היה הגאון האדיר רבי שבתי שפעטיל זצ"ל הי"ד האב"ד שימאנו. כנכד לבעל מגלה עמוקות זי"ע חתר וחדר רבי יצחק זצ"ל עמוק עמוק לחדרי התורה בנסתר ונגלה וחמם את כל סביבתו בתורתו ויראתו. רבו המובהק היה רבנו בעל שבט סופר זי"ע, ועד כמה שהתלמיד הגדול הזה היה נקשר ברבו הגדול אפשר מקצתו לדעת ממעשה הבא: בימי חלות רבו השבט סופר פקדו הרופאים שישב מחוץ לעיר ההומה מאנשים, ולבחור במקום מנוחה בין ההרים. התלמיד הנאמן רבי יצחק נדד מביתו והתישב לא הרחק מבית רבו ויושב לפניו לדעת את שלום רבו ואלי יזכה לשמשו במשהו. וככה השתתף התלמיד בצער רבו יום יום ולא זז משם עד אמצע הלילה. וכך היה מעשהו עד שהוטב לרבו זצ"ל. למרות שאז כבר פקע שמיה של רבי יצחק לגאון מופלא ושמש כבר כרב קהילת קאלדבורג.

בבחרותו עשה רבי יצחק שם לקהלת פרסבורג המעטירה בספרו 'אבני בית היוצר' והוא לקוט של כל שוכני עפר ובעיקר רבותינו הגדולים זי"ע בבית החיים של פ"ב, עבודה רבה השקיע הגאון הצעיר במעשה זה והספר נהיה למקור לכמה סופרי ביאוגרפיה ששאבו ידיעתם מספר זה.

כל הלכה עיונית ועמוקה בסלובקיא עברה את פני הגאון רבי יצחק זצ"ל כי גדול היה כוחו בתורה. למוסר השכל משמש ספר 'אלף כתב' של הגאון רבי יצחק שהיה לו כעין יומן ובו רשם יום יום מעין מאורעותיו שיחותיו עם ת"ח, וח"ת מפי הראיה ושמיעה וכל דבר המתקבל שראה או שמע רשם בו.